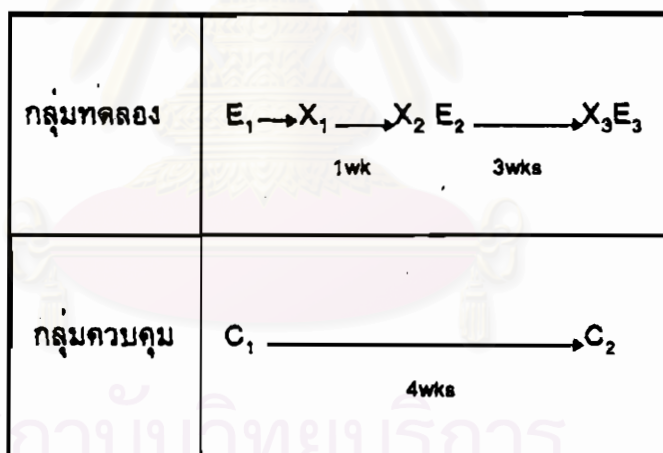

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลการให้ความรู้ที่บ้านเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตรต่อความรู้ และพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรปฐมวัยของมารดาผู้ใช้แรงงานในชนบท เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) แบบสองกลุ่ม คือ กลุ่มมารดาที่ได้รับความรู้ที่บ้านเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตร กับกลุ่มมารดาที่ไม่ได้รับความรู้ โดยวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (Pretest-Posttest Control Groups Designs) มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความรู้และพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรปฐมวัยอายุ 2-3 ปีของกลุ่มมารดาผู้ใช้แรงงานในเขตชนบทที่ได้รับความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตรกับกลุ่มมารดาที่ไม่ได้รับความรู้

แผนภูมิที่ 4 : แสดงรูปแบบการวิจัย (Study design)

เมื่อ E_1 = การประเมินความรู้และพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของกลุ่มทดลอง ก่อนให้กิจกรรม

E_2 = การประเมินพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของกลุ่มทดลองขณะดำเนินการทดลอง

E_3 = การประเมินความรู้และพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของกลุ่มทดลอง หลังให้กิจกรรม

- C_1, C_2 = การประเมินความรู้และพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของ
กลุ่มควบคุมครั้งแรกเมื่อเริ่มต้นทดลองและเมื่อเวลาผ่านไป 4 สัปดาห์
- X_1, X_2, X_3 = กิจกรรมที่ให้ในกลุ่มทดลองครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 และครั้งที่ 3

กิจกรรมที่ให้ในกลุ่มทดลอง (Study Intervention)

ในที่นี้แบ่งเป็น 3 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 (X_1) ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

1. การให้ความรู้มารดารายบุคคลที่บ้านใช้เวลาในการสอนประมาณ 1 ชั่วโมง โดยวิธีสอนรายบุคคลประกอบการสาธิตที่บ้านและใช้คู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปีเป็นสื่อในการสอนมารดา เพื่อให้เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการส่งเสริมพัฒนาการของบุตร
2. คู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปี ผู้วิจัยจะให้คู่มือแก่มารดากลุ่มทดลองคนละ 1 เล่ม เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดาตามคู่มือที่กำหนด

สำหรับกิจกรรมที่ให้ในครั้งที่ 2 (X_2) และครั้งที่ 3 (X_3) คือการเยี่ยมบ้านในสัปดาห์ที่ 1 และในสัปดาห์ที่ 4 หลังการสอนครั้งแรก เพื่อประเมินความก้าวหน้าของพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดาและสอนเพิ่มเติมให้มารดาเข้าใจ รวมทั้งจัดกิจกรรมให้มารดาพูดคุยกับบุตรโดยใช้คู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปี เป็นสื่อการสอนของมารดา

ประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ มารดาผู้ใช้แรงงานที่มีบุตรอายุ 2-3 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิง อาศัยอยู่ในจังหวัดอ่างทอง และมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นมารดาที่มีบุตรคนแรกอายุ 2-3 ปี ซึ่งบุตรไม่มีอาการพิการและมีภาวะโภชนาการปกติ
2. ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยวและอาศัยอยู่ร่วมกับสามีและบุตร
3. ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการได้ยิน การมองเห็น และเข้าใจภาษาไทย
4. ยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการวิจัย

การกำหนดขนาดตัวอย่าง

ในการวิจัยนี้ใช้หลักทั่วไปของการกำหนดขนาดตัวอย่างของกลุ่มทดลอง คือ ไม่น้อยกว่า 30 คน ซึ่งส่วนมากจะกำหนดขนาดตัวอย่างของกลุ่มทดลองประมาณ 30 คน (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538: 92) สำหรับการวิจัยนี้กำหนดขนาดตัวอย่างทั้งหมด 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน โดยแต่ละกลุ่มแบ่งเป็น 2 ช่วงอายุคือ 24-30 เดือน และ 31- 36 เดือน กลุ่มละ 15 คน เพื่อให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมครอบคลุมทุกช่วงอายุ

การเลือกตัวอย่าง

1. ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากท่านนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง เพื่อขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยมายังโรงพยาบาลป่าโมกและสถานีอนามัยในเขตอำเภอป่าโมก

2. การคัดเลือกชุมชนที่ศึกษา คือ ชุมชนของอำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทองแบบไม่สุ่ม เนื่องจากพื้นที่ของอำเภอป่าโมกมีจำนวนของโรงงานอุตสาหกรรมที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันและมีจำนวนมากที่สุดของจังหวัดอ่างทอง โดยมีจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด 74 แห่ง ตามตารางแสดงจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอ่างทอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงงานทำอิฐจำนวน 45 แห่งและโรงงานบ่อทรายจำนวน 8 แห่ง

ชื่ออำเภอ/ประเภทของโรงงานอุตสาหกรรม	ประเภท1 ¹	ประเภท2 ²	ประเภท3 ³	รวม
อำเภอเมือง	40	12	9	61
อำเภอไชโย	12	2	2	16
อำเภอป่าโมก	55	10	9	74
อำเภอโพธิ์ทอง	23	9	1	33
อำเภอวิเศษชัยชาญ	45	9	3	57
อำเภอแสวงหา	7	7	-	14
อำเภอสามโก้	6	1	1	8

ตารางที่ 1 สถิติโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอ่างทอง

(สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอ่างทอง 2539)

หมายเหตุ 1 คือ โรงงานที่ก่อให้เกิดมลภาวะระดับต่ำและมีกำลังของเครื่องจักรต่ำกว่า 20 แรงม้า

2 คือ โรงงานที่ก่อให้เกิดมลภาวะระดับปานกลางและมีกำลังของเครื่องจักร 20-50 แรงม้า

3 คือ โรงงานที่ก่อให้เกิดมลภาวะระดับมากและมีกำลังของเครื่องจักรมากกว่า 50 แรงม้า

3. เนื่องจากพื้นที่ของอำเภอป่าโมกเป็นที่ลุ่ม ซึ่งมีลักษณะของโรงงานที่มีมารดา ผู้ใช้แรงงานที่ประกอบอาชีพคล้ายคลึงกัน คือ ทำงานในโรงอิฐ โดยมีสภาพของที่อยู่อาศัยและ สภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการแบ่งตาม เขตความรับผิดชอบด้านสาธารณสุขของอำเภอป่าโมก ซึ่งประกอบด้วย 12 หน่วยงานดังนี้

- 3.1 โรงพยาบาลป่าโมก
- 3.2 สถานีบริการสาธารณสุขเทศบาลตำบลป่าโมก
- 3.3 สถานีอนามัยตำบลป่าโมก
- 3.4 สถานีอนามัยตำบลเอกราช
- 3.5 สถานีอนามัยตำบลนรสิงห์
- 3.6 สถานีอนามัยตำบลโรงช้าง
- 3.7 สถานีอนามัยตำบลบางปลากรด
- 3.8 สถานีอนามัยตำบลบางเสด็จ
- 3.9 สถานีอนามัยตำบลโผงเผง
- 3.10 สถานีอนามัยตำบลสายทอง
- 3.11 สถานีอนามัยบ้านพายทอง
- 3.12 สถานีอนามัยบ้านเลน

ผู้วิจัยคัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่าย ด้วยวิธีจับฉลากหน่วยงานที่รับผิดชอบทั้งหมด 12 หน่วยงานจะได้กลุ่มทดลอง 3 พื้นที่และกลุ่มควบคุม 3 พื้นที่ ดังนี้

กลุ่มทดลอง คือ มารดาในพื้นที่ของโรงพยาบาลป่าโมก สถานีอนามัยตำบลป่าโมก และสถานีอนามัยตำบลเอกราช

กลุ่มควบคุม คือ มารดาในพื้นที่ของสถานีอนามัยตำบลนรสิงห์ สถานีอนามัยตำบลโรงช้าง และสถานีอนามัยตำบลบางปลากรด

4. ผู้วิจัยสัมภาษณ์พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดาที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ดังกล่าวในพื้นที่ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยมารดาแต่ละกลุ่มจะมีบุตรที่ครอบคลุมช่วงอายุของบุตรทั้ง 2 ช่วง คือ 24-30 เดือน และ 31- 36 เดือน กลุ่มละ 15 คน และมีคะแนนพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรต่ำกว่าร้อยละ 60 ในการคัดเลือกเข้ากลุ่มที่จะดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับฉลาก

จากการสัมภาษณ์พฤติกรรมกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดาผู้ใช้แรงงานในพื้นที่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า มีคะแนนพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรต่ำกว่าร้อยละ 60 โดยในพื้นที่ทดลองจะได้มารดากลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรอายุ 24-30 เดือน จำนวน 18 คน และอายุ 31-36 เดือน จำนวน 25 คน และในพื้นที่ควบคุมได้มารดากลุ่มตัวอย่างที่มีบุตรอายุ 24-30 เดือน จำนวน 20 คน และอายุ 31-36 เดือน จำนวน 22 คน ผู้วิจัยจึงดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการจับสลากรายชื่อมารดาเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมตามจำนวนที่แบ่งไว้ข้างต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการทดลอง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 แผนการสอนเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปี

การจัดทำแผนการสอนเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปี เป็นการให้ความรู้รายบุคคลประกอบการสาธิตที่บ้านที่ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำขึ้นเอง มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอายุ 2-3 ปี ได้จากการตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 วัตถุประสงค์ทั่วไปของการให้ความรู้มารดาเป็นรายบุคคลที่บ้าน เพื่อให้มารดามีความสามารถ ดังนี้

1. เข้าใจพัฒนาการของเด็กอายุ 2-3 ปี
2. ตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตร
3. มีความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรที่มีอายุ 2-3 ปี
4. มีพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรที่มีอายุ 2-3 ปี ได้ถูกต้อง

เหมาะสม

ขั้นที่ 3 คัดเลือกเนื้อหา กิจกรรม สื่อ และอุปกรณ์ในการสอน เพื่อจัดทำแผน การสอนการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอายุ 2-3 ปีให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือ

เนื้อหา ประกอบด้วย

- ความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการของบุตร
- ความหมายของพัฒนาการของเด็ก
- บทบาทของบิดามารดาที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของบุตร
- พัฒนาการและวิธีการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กอายุ 2-3 ปี
- ประโยชน์ของการส่งเสริมพัฒนาการของบุตร

กิจกรรม ประกอบด้วย

1. การสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้วิจัยและมารดาในกลุ่มตัวอย่าง และขอความร่วมมือในการวิจัย โดยผู้วิจัยต้องคำนึงถึงเรื่องการใช้สรรพนาม การพูดคุย การวางตัว การใช้สายตาที่ไม่แสดงถึงการรังเกียจมารดาในกลุ่มตัวอย่างและผู้วิจัยต้องแต่งกายอย่างเหมาะสม
2. ประเมินสภาพของมารดาและครอบครัว โดยประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 ปัญหาและความต้องการของมารดาและครอบครัว
 - 2.2 พัฒนาการและปัญหาเรื่องพัฒนาการของบุตร
 - 2.3 สภาพร่างกายและอารมณ์ของมารดา
 - 2.4 สภาพสังคม เศรษฐกิจ และแหล่งสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว
 - 2.5 สภาพแวดล้อมของครอบครัว
3. การวางแผนการให้ความรู้ที่บ้านแก่มารดา โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์ และประมวลปัญหาและความต้องการของมารดาและครอบครัวในแต่ละราย
4. ดำเนินการให้ความรู้แก่มารดาที่บ้าน โดยใช้วิธีการบรรยายรายบุคคล ประกอบการสาธิตวิธีการส่งเสริมพัฒนาการบุตรในด้านการใช้สายตาและกล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้าน การได้ยิน ภาษา และเชาว์ปัญญา ด้านการช่วยเหลือตนเอง และด้านสังคม และให้มารดา ปฏิบัติการส่งเสริมพัฒนาการบุตรในด้านดังกล่าวที่สาธิตข้างต้น
5. ประเมินผลการให้ความรู้ที่บ้าน โดยการติดตามเยี่ยมบ้านเพื่อประเมิน ความก้าวหน้าของพฤติกรรมกรรมการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรและปัญหา รวมทั้งดำเนินการให้ ความรู้เพิ่มเติมแก่มารดาให้เข้าใจในสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 4 ภายหลังจากสอนครั้งแรก

1.2 คู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้เหมาะสมกับเนื้อหาการสอน ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก เพื่อจัดทำคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปี

ขั้นที่ 2 คัดเลือกและกำหนดเนื้อหาที่ใช้ในทำสื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาการสอน โดยจัดทำเป็นภาพและมีข้อความประกอบ

ขั้นที่ 3 กำหนดภาพและข้อความอธิบายภาพให้สอดคล้องกัน เข้าใจง่าย และเหมาะสมกับมารดาผู้ใช้แรงงาน โดยเนื้อหาของคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กมี ดังนี้

- ความสำคัญของการส่งเสริมพัฒนาการของบุตร
- ความหมายของพัฒนาการของเด็ก
- บทบาทของบิดามารดาที่ช่วยส่งเสริมพัฒนาการของบุตร
- วิธีการส่งเสริมพัฒนาการของบุตรอายุ 2-3 ปี
- ประโยชน์ของการส่งเสริมพัฒนาการของบุตร

ขั้นที่ 4 ผู้วิจัยเขียนบทการถ่ายภาพและอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายทำภาพ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแก้ไขและนำมาปรับปรุง (ในหน้า 77)

ขั้นที่ 5 ผู้วิจัยจัดเตรียมมารดาและบุตร โดยอธิบายเกี่ยวกับภาพที่จะถ่ายทำให้มารดาเข้าใจ เพื่อเตรียมตัวบุตรให้พร้อม และจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการถ่ายภาพ

ขั้นที่ 6 ดำเนินการจัดทำภาพประกอบในคู่มือ โดยการถ่ายรูปมารดาและบุตรตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในเนื้อหาของคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

ขั้นที่ 7 ดำเนินการคัดเลือกภาพที่เหมาะสมตามบทที่เขียนไว้ และจัดทำรูปเล่มและนำไปทดลองใช้เพื่อทดสอบความเที่ยงของคู่มือ (ในหน้า 77-78)

1.3 แบบทดสอบพัฒนาการของเด็กไทย (TDST) ของกองสุขภาพจิตและคณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ.2530 ซึ่งใช้วัดพัฒนาการของเด็กไทยทั่วประเทศที่มีอายุ 0-6ปีโดยแบบทดสอบนี้ดัดแปลงมาจากแบบทดสอบพัฒนาการของเคนเวอร์ เพื่อให้เหมาะสมกับประเทศไทยและได้ผ่านการทำ Test Reliability Inter rater เท่ากับ 0.96 เป็นการประเมินพัฒนาการของเด็กไทย 5 ด้าน คือ (อุดม ลักษณะวิจารณ์และคณะ, 2535 : 63-69 และ Lansdown, et.al., 1996: 287)

1. การใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ (Gross Motor) จำนวน 22 ข้อ
2. การมองเห็นและการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก (Vision and Fine Motor)
จำนวน 17 ข้อ
3. การได้ยิน ภาษา และการพัฒนาความคิดรวบยอด (Hearing Language and Concept Development) จำนวน 30 ข้อ
4. การช่วยเหลือตนเอง (Self Help Skills) จำนวน 29 ข้อ
5. ทักษะทางสังคม (Social Skill) จำนวน 21 ข้อ

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการทดลอง

1. การตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ (content validity)

ผู้วิจัยนำแผนการสอนมารดาที่บ้านและคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการบุตรอายุ 2-3 ปี ที่สร้างขึ้นและผ่านการพิจารณาแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว นำไปตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ความชัดเจนของข้อความแต่ละข้อและความครอบคลุมสาระในแต่ละเรื่องเพื่อได้ข้อเสนอแนะ และนำมาปรับปรุงแก้ไขและพิจารณาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยถือเกณฑ์ 8 ใน 10 ท่านของจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วยบุคคลที่มีคุณสมบัติดังนี้

- จิตแพทย์เด็ก จำนวน 1 ท่าน
- อาจารย์พยาบาลด้านการพยาบาลเด็ก การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป
จำนวน 6 ท่าน
- อาจารย์พยาบาลด้านการพยาบาลอนามัยชุมชน การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 2 ท่าน
- อาจารย์พยาบาลด้านการพยาบาลจิตเวช การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน

ผลการตรวจสอบกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กในแผนการสอนและคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปี พบว่า การสอนให้เด็กรู้จักค่าของเงินหรือเหรียญต่างๆ เป็นกิจกรรมที่ยากเกินไปและอาจเกิดอันตรายกับเด็กวัยนี้ได้ โดยเด็กอาจหยิบเหรียญใส่เข้า

ปากได้ และกิจกรรมฝึกให้เด็กเดินถอยหลังหรือสากสิ่งของเดินถอยหลังเป็นกิจกรรมที่ฝึกสำหรับเด็กที่มีอายุต่ำเด็กรวัยนี้ จึงได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เห็นสมควรตัดกิจกรรมทั้ง 2 อย่างออกไปและปรับปรุงด้านภาษาในคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้กะทัดรัดและเข้าใจง่ายขึ้นอีกครั้ง

2. การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

ผู้วิจัยนำแผนการสอนเรื่องการพัฒนาการเด็กวัย 2-3 ปี และคู่มือการพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปีไปทดลองใช้กับมารดาที่ทำแบบทดสอบความรู้ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 14 จำนวน 5 คน และให้ทำแบบทดสอบความรู้เรื่องการพัฒนาการบุตรซ้ำอีกครั้งหนึ่งได้ผลดังนี้ คือ

คนที่	คะแนนก่อนการสอน	คะแนนหลังการสอน	ผลต่างของคะแนน
1	7	13	6
2	9	15	6
3	10	17	7
4	12	18	6
5	13	18	5

เมื่อนำคะแนนที่ได้มาคำนวณหาค่า t เพื่อประเมินผลการสอนจะทำให้มารดามีความรู้เรื่องการพัฒนาการของบุตรดีขึ้นกว่าเดิมหรือไม่ โดยใช้ t -test แบบ Dependent Sample (สุณีย์ เหมาะประสิทธิ์, 2536: 178) ได้ผลคือ $t = 6.982$ แสดงว่าผลของการสอนทำให้คะแนนความรู้ก่อนและหลังการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปได้ว่า แผนการสอนมีประสิทธิภาพดีพอที่จะใช้สอนได้

2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ประกอบด้วยแบบทดสอบและแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัย 2-3 ปีจากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือและแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของครอบครัว จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ของบิดาและมารดา เพศของบุตร แหล่งที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลบุตรอายุ 2-3 ปีแก่มารดา เป็นต้น

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ของมารดาเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุรุษวัย 2-3 ปี จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบเลือกตอบจากข้อความที่เป็นความรู้เชิงนิมานและเชิงนิเสธ ประกอบด้วยเนื้อหาดังนี้

เนื้อหา	จำนวน	ข้อคำถาม เชิงนิมาน	ข้อคำถาม เชิงนิเสธ
1. ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก	2	-	ข้อ 1 และ 25
2. บทบาทของบิดา-มารดาในการส่งเสริมพัฒนาการของบุตร	2	-	ข้อ 2 และ 3
3. พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่	2	ข้อ 4	ข้อ 9
4. พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้สายตาและกล้ามเนื้อมัดเล็ก	3	ข้อ 5 และ 10	ข้อ 11
5. พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการด้านการได้ยิน ภาษา และเชาว์ปัญญา	7	ข้อ 7, 13, 15, 16, 17	ข้อ 12 และ 14
6. พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเอง	6	ข้อ 6, 21 และ 22	ข้อ 18, 19 และ 20
7. พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม	3	ข้อ 23	ข้อ 8 และ 24
รวม	25	12	13

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

ข้อความ	เชิงนิมาน	เชิงนิเสธ
ถูกต้อง	1	0
ไม่แน่ใจ	0	0
ไม่ถูกต้อง	0	1

การแปลผล คือ

- คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 ของคะแนนรวมลงไป ถือว่ามีความรู้ต่ำ
- คะแนนร้อยละ 60-80 ของคะแนนรวม ถือว่ามีความรู้ปานกลาง
- คะแนนสูงกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนรวมขึ้นไป ถือว่ามีความรู้ดีพอที่จะส่งเสริมพัฒนาการบุตรได้

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยข้อคำถามที่ครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 5 ด้าน จำนวน 26 ข้อ ซึ่งจำนวนข้อกำหนดตามน้ำหนักของเนื้อหาที่ให้ความรู้ ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

เนื้อหา	จำนวน	ข้อคำถาม
1. พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้กล้ามเนื้อใหญ่	3	ข้อ 1-3
2. พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้สายตาและกล้ามเนื้อเล็ก	4	ข้อ 4-7
3. พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการด้านกรไคยีน ภาษา และ เชาวปัญญา	8	ข้อ 8-15
4. พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการด้านกรช่วยเหลือตนเอง	7	ข้อ 16-22
5. พัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม	4	ข้อ 23-26
รวม	26	

เกณฑ์การให้คะแนน มีดังนี้

- ปฏิบัติสม่ำเสมอ ให้ 3 คะแนน
- ปฏิบัติบ้างเป็นบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
- ปฏิบัติน้อยครั้งหรือไม่เคยปฏิบัติเลย ให้ 1 คะแนน

การแปลผล คือ

พิจารณาตามเกณฑ์แบ่งระดับพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 ของคะแนนรวมลงไป ถือว่ามีการปฏิบัติการส่งเสริมพัฒนาการบุตรอยู่ในระดับไม่ดี
- คะแนนร้อยละ 60-80 ของคะแนนรวมถือว่าการปฏิบัติการส่งเสริมพัฒนาการบุตรอยู่ในระดับปานกลาง
- คะแนนสูงกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนรวมขึ้นไป ถือว่ามีการปฏิบัติการส่งเสริมพัฒนาการบุตรอยู่ในระดับดี

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือ (content validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 ท่าน ซึ่งเป็นบุคคลคนเดียวกับที่ตรวจสอบความตรงของเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และผลการตรวจสอบ พบว่า ในแบบทดสอบความรู้ข้อคำถามบางข้อยากเกินไป คือ ข้อคำถามที่ถามเกี่ยวกับกิจกรรมดังกล่าวเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านใดมีจำนวน 8 ข้อ ที่ผู้ทรงคุณวุฒิให้ความคิดเห็นว่ายากเกินไปสำหรับมารดาใช้แรงงาน ควรถามในลักษณะว่ามารดาควรปฏิบัติอย่างไร เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของบุตรในวัยนี้ ซึ่งมีอยู่ในแบบสอบถามอยู่แล้ว และประกอบกับการที่ต้องลดกิจกรรมบางอย่างของการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในแผนการสอน จึงจำเป็นต้องตัดข้อคำถามบางข้อที่เกี่ยวกับกิจกรรมดังกล่าว 2 กิจกรรมซึ่งมีจำนวน 2 ข้อออกไปด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการสอนและคู่มือการส่งเสริมพัฒนาการ และในแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรตัดข้อคำถามที่เกี่ยวกับกิจกรรมดังกล่าว 2 กิจกรรม จำนวน 5 ข้อออกไป ซึ่งผู้วิจัยได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาในเรื่องดังกล่าวและปรับปรุงแบบทดสอบความรู้และแบบสัมภาษณ์การส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดาได้เป็นดังนี้คือ แบบทดสอบความรู้เรื่องการพัฒนาการบุตรลดลงจาก 30 ข้อ เหลือ 25 ข้อ และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรลดลงจาก 30 ข้อ เหลือ 26 ข้อ ดังกล่าวไว้ในหน้า 74 และ 75 ตามลำดับ

2. ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยนำไปทดลองใช้กับกลุ่มมารดาของครอบครัวผู้ใช้แรงงานที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับมารดากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 20 คน และหาความเที่ยงของข้อมูล ดังนี้

- ตรวจสอบความเที่ยงของแบบทดสอบความรู้ของมารดา เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตรตามวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 21 (Kuder's-Richardson's method หรือ K.R. 21) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538 :124-125) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .57 ผู้วิจัยได้ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงข้อความในข้อคำถาม ซึ่งจำนวนข้อคำถามยังเท่าเดิม คือ 25 ข้อ และนำไปทดลองใช้อีกครั้งหนึ่งโดยใช้ประชากรเท่าเดิมคือ 20 คน จากการทดลองใช้ครั้งนี้ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .71

- ตรวจสอบความเที่ยงของแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดา โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบาช (Cronbach หรือ α coefficient) คำนวณโดยใช้ spss/pc ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ .58 ผู้วิจัยจึงปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงข้อความในข้อคำถามโดยจำนวนข้อคำถามยังเท่าเดิมคือ 26 ข้อ และนำไปทดลองใช้กับประชากรเท่าเดิมคือ 20 คน จากการทดลองใช้ครั้งนี้ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .87

3. ตรวจสอบความยากง่าย (Level of Difficulty)

ตรวจสอบความยากง่ายของแบบทดสอบความรู้ของมารดาโดยใช้เทคนิค 50 % และกำหนดเกณฑ์ตรวจสอบความยากของแบบทดสอบ คือ .20 ถึง .80 (สุนีย์ เหมาะะประสิทธิ์, 2536 : 382-384) พบว่าข้อคำถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับง่าย คือมีค่าความยากง่าย 0.6-0.9 ถึง 16 ข้อ หรือ 64 % และมีค่าเฉลี่ยของประชากรทั้งกลุ่มสูงถึง 17.25 จากคะแนนเต็ม 25 ผู้วิจัยจึงปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงข้อคำถามและนำไปทดลองใช้กับประชากรเท่าเดิมคือ 20 คน จากการทดลองใช้ครั้งนี้ได้ค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.3-0.5 จำนวน 9 ข้อ และค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.51-0.7 จำนวน 16 ข้อ และค่าเฉลี่ยของประชากรทั้งกลุ่มเท่ากับ 14 จากคะแนนเต็ม 25

4. ตรวจสอบอำนาจจำแนก (Discrimination)

ตรวจสอบอำนาจจำแนกของแบบทดสอบความรู้ของมารดาโดยกำหนดเกณฑ์ของค่าอำนาจจำแนก คือ มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (สุนีย์ เหมาะะประสิทธิ์, 2536 : 385-386) โดยข้อคำถามของแบบทดสอบนี้มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.2-0.7

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ
2. ขั้นการคัดเลือกมารดาในกลุ่มตัวอย่าง
3. ขั้นดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นเตรียมการ มีแนวทางดังนี้

1.1 เตรียมความรู้ของผู้วิจัย โดยศึกษาความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการและการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ทฤษฎีการเรียนรู้ การดูแลสุขภาพที่บ้าน การให้ความรู้รายบุคคล การสอนสาธิต และการเยี่ยมบ้านจากตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอต่อท่านนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอ่างทอง เพื่อขออนุมัติให้ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลและขอความร่วมมือในการนำผู้วิจัยเข้าชุมชน

1.3 ทำความเข้าใจ เพื่อสร้างสัมพันธภาพ และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการทดลอง และการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่นำผู้วิจัยเข้าชุมชน

1.4 ศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน โดยการสำรวจชุมชน เพื่อนำมาปรับใช้ในการให้ความรู้แก่มารดาในกลุ่มทดลองที่บ้าน และทราบจำนวนของมารดาที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ เพื่อนำมาใช้ในการคัดเลือกประชากร

2. ขั้นการคัดเลือกมารดาในกลุ่มตัวอย่าง เพื่อแบ่งเป็นมารดาในกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน และมารดาในกลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน ดังนี้ (ดังที่กล่าวในหน้า 73-74)

2.1 ผู้วิจัยคัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลาก หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านสาธารณสุขของอำเภอป่าโมก ซึ่งมีทั้งหมด 12 หน่วยงาน โดยจะได้มารดาในกลุ่มทดลอง 3 พื้นที่ และมารดาในกลุ่มควบคุม 3 พื้นที่ ดังนี้

กลุ่มทดลอง คือ มารดาในพื้นที่ของโรงพยาบาลป่าโมก สถานีอนามัยตำบลป่าโมก และสถานีอนามัยตำบลเอกราช

กลุ่มควบคุม คือ มารดาในพื้นที่ของสถานีอนามัยตำบลนรสิงห์ สถานีอนามัยตำบลโรงช้าง และสถานีอนามัยตำบลบางปลากด

2.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์พฤติกรรม การส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดาที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ดังที่กล่าวในพื้นที่ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมที่ได้รับคัดเลือกจากข้อ

2.1 โดยแต่ละกลุ่มจะมีมารดาที่มีบุตรที่ครอบคลุมทั้งช่วงอายุ 2 ช่วง คือ 24-30 เดือน และ 31- 36 เดือน กลุ่มละ 15 คน และมีคะแนนพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรต่ำกว่า ร้อยละ 60 และคัดเลือกโดยการจับสลากเข้ากลุ่มในแต่ละกลุ่มเพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

3. ขั้นตอนการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

3.1 กลุ่มทดลอง

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	วัตถุประสงค์
1. ผู้วิจัยแนะนำตัวเอง สร้างสัมพันธภาพและชี้แจง วัตถุประสงค์โครงการให้มารดากลุ่มทดลองรับทราบ	- เพื่อสร้างสัมพันธภาพและขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ทดสอบก่อนให้ความรู้(Pre-test) (PE ₁) โดยให้มารดา ตอบแบบทดสอบความรู้และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการ ส่งเสริมพัฒนาการบุตร	- เพื่อทราบความรู้และพฤติกรรม ของมารดาก่อนให้ความรู้
3. ดำเนินการนัดหมายวันและเวลาที่จะให้ความรู้แก่มารดา และให้มารดาเตรียมตัวบุตรให้พร้อม เช่น รับประทานอาหารและพักผ่อนให้เพียงพอ เป็นต้น	- เพื่อเด็กจะได้ให้ความร่วมมือใน การสาธิตขณะสอน.
4. ประเมินสภาพของมารดาและครอบครัว โดยประเมินใน ด้านต่าง ๆ ดังนี้	- เพื่อให้ผู้สอนทราบสภาพการณ์ ของมารดาและครอบครัว แหล่ง สนับสนุนและทรัพยากรของครอบครัว เพื่อนำไปใช้ในการวางแผน การให้ความรู้ที่บ้านได้ตรงกับ ปัญหาและความต้องการและใช้ ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิด ประโยชน์
4.1 ปัญหาและความต้องการของมารดาและครอบครัว	
4.2 พัฒนาการและปัญหาเรื่องพัฒนาการของบุตร	
4.3 สภาพร่างกายและอารมณ์ของมารดา	
4.4 สภาพสังคม เศรษฐกิจ และแหล่งสนับสนุนทาง สังคมของครอบครัว	
4.5 สภาพแวดล้อมของครอบครัว	
5. การวางแผนการให้ความรู้ที่บ้านแก่มารดา โดยการนำ ข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาวิเคราะห์ และประมวลปัญหา และความต้องการของมารดาและครอบครัวในแต่ละราย	- เป็นการเตรียมความพร้อมใน การให้ความรู้แก่มารดาในแต่ ละครอบครัว
4.ดำเนินการให้ความรู้มารดาที่บ้านเป็นรายบุคคลประกอบ การสาธิตและให้คู่มือการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอายุ 2-3 ปี (Tm) เพื่อให้มารดาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและเป็นแนว	- เป็นการให้ความรู้เพื่อเป็น แนวทางในการปฏิบัติการส่งเสริม

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	วัตถุประสงค์
<p>ทางในการปฏิบัติ ในการให้ความรู้แก่มารดาแต่ละรายจะยึดหลักของพัฒนาการของบุตรตั้งแต่อายุปัจจุบันจนถึงอีก 6 เดือนถัดมาและสภาพปัญหาพัฒนาการที่มารดาเผชิญอยู่</p> <p>5. ต่อมา 1 สัปดาห์หลังให้ความรู้ครั้งแรก (HV₁) ผู้วิจัยติดตามเยี่ยมบ้านครั้งที่ 1 เพื่อประเมินความก้าวหน้าของพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดาและให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่มารดาไม่เข้าใจ</p> <p>6. ต่อมา 4 สัปดาห์หลังให้ความรู้ครั้งแรก (HV₂) ผู้วิจัยติดตามเยี่ยมบ้านครั้งที่ 2 เพื่อประเมินความก้าวหน้าของพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดาและให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องที่มารดาไม่เข้าใจ</p> <p>7. ทดสอบหลังให้ความรู้ (Post test) (PE₃) โดยใช้แบบทดสอบความรู้และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการบุตรฉบับเดิม</p>	<p>พัฒนาการของเด็ก</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อเว้นระยะให้มารดาได้ทดลองปฏิบัติในชีวิตประจำวันและเป็นการติดตามความก้าวหน้ารวมทั้งปัญหาและความต้องการ - เพื่อติดตามความก้าวหน้าและให้ความรู้เพิ่มเติมตามปัญหาและความต้องการของมารดาแต่ละคน - เพื่อทดสอบความรู้และพฤติกรรมของมารดาภายหลังได้รับความรู้

3.2 กลุ่มควบคุม

3.2.1 ผู้วิจัยไปพบมารดากลุ่มควบคุมที่บ้าน เพื่อแนะนำตัวและอธิบายวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างสัมพันธภาพมารดากลุ่มควบคุมจำนวน 30 คน

3.2.2 ทดสอบก่อนให้ความรู้ (Pre-test) (PE₁) เช่นเดียวกับมารดากลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความรู้และแบบวัดพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการบุตรฉบับเดียวกัน

3.2.3 หลังจากนั้น 4 สัปดาห์ดำเนินการทดสอบ (Post test) (PE₃) เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกัน

ระยะเวลาในการดำเนินการทดลองครั้งนี้ตั้งแต่วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 ถึง 4 เมษายน พ.ศ. 2540 (ตามแผนผังควบคุมกำกับกับการดำเนินการทดลอง)

แผนผังควบคุมกำกับการดำเนินการทดลอง

ลำดับที่	1	2	3
กลุ่ม / วันที่	1 2 3 4 5 6 7	1 2 3 4 5 6 7	1 2 3 4 5 6 7
กลุ่มทดลอง	PE_1 \longleftrightarrow $S_{1,1-30}$	T_m \longleftrightarrow $S_{2,1-30}$	HV_1 PE_2 \longleftrightarrow $S_{3,1-30}$
กลุ่มควบคุม	PE_1 \longleftrightarrow $C_{1,1-30}$		

ลำดับที่	4	5	6
กลุ่ม / วันที่	1 2 3 4 5 6 7	1 2 3 4 5 6 7	1 2 3 4 5 6 7
กลุ่มทดลอง			HV_2 PE_3 \longleftrightarrow $S_{4,1-30}$
กลุ่มควบคุม		PE_3 \longleftrightarrow $C_{2,1-30}$	

หมายเหตุ S = กลุ่มทดลอง

C = กลุ่มควบคุม

PE_1, PE_3 = การประเมินความรู้และพฤติกรรมของมารดา ก่อนและหลังการทดลอง

PE_2 = การประเมินพฤติกรรมของมารดาขณะดำเนินการทดลอง

S_{1-30} = กลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน

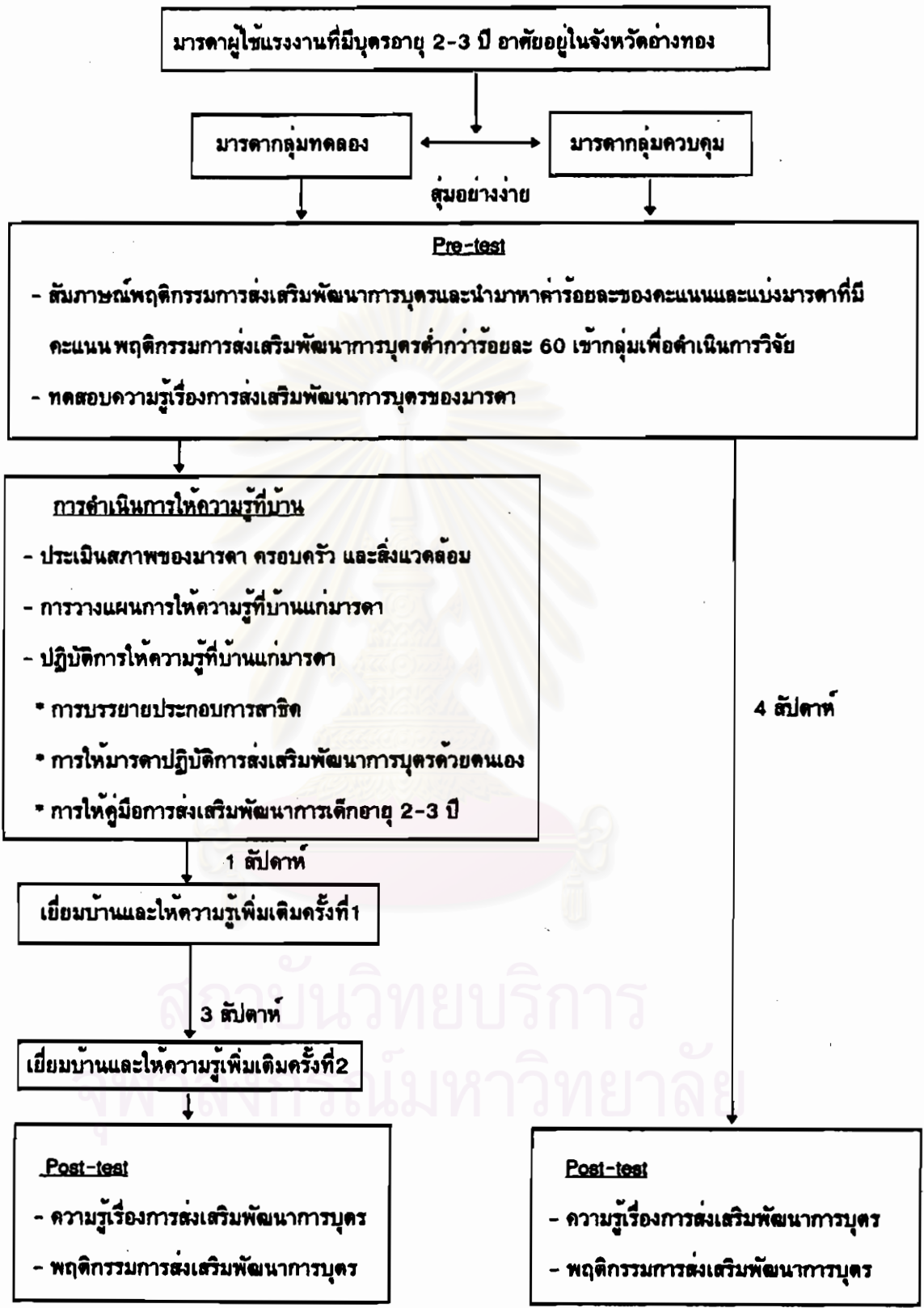
C_{1-30} = กลุ่มควบคุม จำนวน 30 คน

$S_{1,2,3,4}$ = กลุ่มทดลอง ครั้งที่ 1, 2, 3, 4

$C_{1,2}$ = กลุ่มควบคุม ครั้งที่ 1, 2

T_m = การสอนมารดา กลุ่มทดลอง

$HV_{1,2}$ = การประเมินผลและสอนเพิ่มเติมในครั้งที่ 1, 2

แผนภูมิที่ 6 : แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

สภาพการของการให้ความรู้ที่บ้านแก่มารดาผู้ใช้แรงงาน

การให้ความรู้ที่บ้านแก่มารดาในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะเป็นการให้ความรู้แก่มารดาแล้ว ยังเป็นการให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตรแก่บิดา กลุ่มมารดาที่อยู่บ้านใกล้เคียง เจ้าของโรงงาน และเจ้าหน้าที่ของสถานอนามัยในพื้นที่ที่ดำเนินการวิจัยด้วย เป็นการเพิ่มบุคคลที่จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กให้มากขึ้นด้วย และในการให้ความรู้ที่บ้านครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการให้ความรู้ที่บ้านไว้ ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการเจ็บป่วยของเด็ก ซึ่งที่พบในระหว่างดำเนินการวิจัย คือ การที่เด็กป่วยเป็นโรคไข้หวัด จำนวน 2 ราย โรคท้องเสีย จำนวน 1 ราย โรคเหวี่ยงอึกเสบ จำนวน 1 ราย และเป็นแผลพุพอง จำนวน 1 ราย ดังนั้นในการดำเนินการให้ความรู้ที่บ้านและการติดตามเยี่ยมบ้าน ผู้วิจัยจะต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับโรคและการดูแลให้มารดาเข้าใจก่อนที่จะดำเนินการให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเด็กต่อไป

2. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการเจ็บป่วยของมารดา ซึ่งที่พบในระหว่างดำเนินการวิจัย คือ การที่มารดาป่วยเป็นโรคไข้หวัด จำนวน 1 ราย โรคท้องเสีย จำนวน 1 ราย และปวดข้อเข่า จำนวน 1 ราย ดังนั้นในการดำเนินการให้ความรู้ที่บ้านและการติดตามเยี่ยมบ้าน ผู้วิจัยจะต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับโรคและการดูแลตนเองให้มารดาเข้าใจก่อนที่จะดำเนินการให้ความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

3. ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการเจ็บป่วยของญาติ ซึ่งที่พบในระหว่างดำเนินการวิจัย คือ การที่บิดาของกลุ่มตัวอย่างป่วยเป็นโรคความดันโลหิตสูงต้องเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลประจำจังหวัด จำนวน 1 ราย ซึ่งทำให้มารดากลุ่มตัวอย่างไม่พร้อมในการรับฟังความรู้ในช่วงเวลาที่นัดหมายไว้ ผู้วิจัยจึงดำเนินการนัดหมายวันที่จะให้ความรู้ที่บ้านใหม่และเลื่อนการติดตามเยี่ยมบ้านออกไปอีก 1 วัน

4. และอุปสรรคที่เกิดจากการสภาพแวดล้อม ซึ่งที่พบในระหว่างดำเนินการวิจัยมี ดังนี้

4.1 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากสภาพการทำงาน เนื่องจากในการทำงานของมารดากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการสร้างที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้กับที่ทำงานและต้องทำงานในช่วงเวลา 04.00-09.00 น. และ 17.00-23.00 น. และในช่วงเวลากลางวันเป็นช่วงที่นำอิฐไปตากแดด ซึ่งถ้าฝนจะตกมารดากลุ่มตัวอย่างจะต้องรีบไปทำงานคือเก็บอิฐ ทำให้มีผลกระทบต่อการให้ความรู้ทำให้ขาดความต่อเนื่องและสมาธิของมารดาได้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้พบว่ามีปัญหาดังกล่าว จำนวน 2 ราย

4.2 ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการจัดงานประเพณีในชุมชน ซึ่งที่พบในระหว่างดำเนินการวิจัย คือ การมีการจัดพิธีการแต่งงานในชุมชนและการทอดผ้าป่าโดยไปในต่างจังหวัด ซึ่งมีผลกระทบต่อติดตามเยี่ยมบ้าน เนื่องจากมารดาในกลุ่มตัวอย่างไปช่วยในงานดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยจำเป็นต้องเลื่อนระยะเวลาในการเยี่ยมบ้านออกไป 1 วัน โดยพบในกรณีดังกล่าวในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 ราย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC โดยใช้ค่าสถิติต่างๆในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ใช้สถิติพรรณนา สำหรับอธิบายข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของครอบครัว วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละนำเสนอในรูปตาราง

2. สถิติวิเคราะห์

2.1 เปรียบเทียบคะแนนความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดา ระหว่างก่อนและหลังการทดลองในแต่ละกลุ่มของมารดากลุ่มทดลองและมารดากลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยด้วยค่า t -test pairs

2.2 เปรียบเทียบคะแนนความรู้เรื่องการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดาก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างมารดากลุ่มทดลองและมารดากลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยด้วยค่า t -test groups

2.3 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดา ระหว่างก่อนและการหลังทดลองในแต่ละกลุ่มของมารดากลุ่มทดลองและมารดากลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยด้วยค่า t -test pairs

2.4 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการบุตรของมารดาก่อนและหลังการทดลอง ระหว่างมารดากลุ่มทดลองและมารดากลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบค่าเฉลี่ยด้วยค่า t -test groups

การวิจัยครั้งนี้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05